

KLUB

Martin Maver

Iz delovanja SKK

1. in 2. maja je SKK skupaj z MOŠ-em pripravil dvodnevni izlet v Prekmurje. Organizatorji niso naključno izbrali za izlet tega konca Slovenije, saj je malokateri udeleženec že kdaj prekoračil Muro. Za večino pa je bilo Prekmurje pravo odkritje.

Naslednje sobote pa so sledila zanimiva predavanja. 8. maja je v klubu predavala Martina Kafol, ki nam je preko osebnih doživetij prikazala spremembe v današnji Rusiji. 15. maja je predaval prof. Jože Pirjevec. Govoril nam je o nacizmu in ga poskušal zgodovinsko uokviriti. Teden kasneje je bil gost v klubu priljubljeni profesor in pisatelj Alojz Rebula, ki se ga nekateri še spominjajo iz šolskih klopi, saj je dolgo let poučeval na našem liceju. Večer z njim je potekal v sproščenem pogovoru na podlagi zastavljenih vprašanj. 29. maja pa je igralec Stane Raztresen ob svoji 80-letnici nastopil z recitalom iz del slovenskih avtorjev.

Junija se klubska dejavnost izteka, bližajo se počitnice, priprave na skavtske taborne, osebna potovanja i.p. Prvo srečanje po počitnicah bo seveda na Dragi mladih.

1. in 2. maja so si člani SKK privoščili izlet v Prekmurje skupaj s člani Medškofijskega odbora za študente iz Ljubljane.

Po pričakovanju

Na nedavnih volitvah se je zgodilo to, kar smo praktično pričakovali. Zaradi krivičnega volilnega zakona je Slovenska skupnost ostala zunaj deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine. V slednjega je bil izvoljen samo en svetovalec slovenske narodnosti, in sicer Miloš Budin na listi Demokratične stranke levice. Kljub brezizhodnemu položaju pa je Slovenski skupnosti uspelo povečati število glasov, in to občutno, kar se je poznalo predvsem v tržaški pokrajini. Kot je poročal dnevnik Slovenec, obstaja torej 10.000 "zavednih Slovencev", ki se ne sprijaznijo z dejstvom, da je slovenski narodnostni skupnosti v Italiji preprečeno nastopati kot subjekt. Teh 10.000 glasov predstavlja osnovo za nadaljnjo zavzemanje za zajamčeno zastopstvo Slovencev v izvoljenih telesih. Če bomo to zajamčeno zastopstvo dosegli, bo to predvsem zasluga tistih, ki se na teh volitvah niso pustili zbegati od vsakorvrstnih strank in so strnjeno volili SSK. Od drugih ni pričakovati kaj konkretnjšega od običajnih izjav in resolucij. Ravno v dneh po volitvah smo lahko slišali in brali slovenskega svetovalca DSL in Slovenske kulturno-gospodarske zveze z njenim predsednikom na čelu. Slednji je v intervjuju za Radio Trst A dne 9. junija sicer izrazil zadovoljstvo za izvolitev Miloša Budina v deželni svet, sploh pa ni omenil volilnega uspeha SSK, ki bi, v normalnih razmerah, zagotovil deželnega svetovalca. Zanj je torej tistih 10.000 Slovencev odpisanih, ni jih več. Istočasno pa se tako Budin kot SKGZ zavzemata za drugačno strategijo, ki bi se je morali sedaj lotiti Slovenci in ki naj bi presejala strankarske okvire. Sprašujemo se, kakšnega mnenja so bile SKGZ, DSL, PSI in SKP, ko je SSK pred deželnimi volitvami predlagala skupno slovensko listo, v kateri bi bili predstavniki vseh komponent naše manjšine. Milo rečeno so take in podobne izjave, ki jih slišimo in beremo s strani predstavnikov SKGZ in levega območja slovenske narodnostne skupnosti, le kozmetika, saj služijo edinole temu, da te sile rešijo svoje dobro ime pred javnostjo. Tako vidimo, da dosega zajamčenega zastopstva in drugih pravic slovenske manjšine sloni edinole na plečih tistih, ki so volili za SSK. Slednji so osnova za nadaljnjo strategijo, ki jo bo morala izdelati naša narodnostna skupnost kakor tudi matična republika Slovenija.

Dve vprašanji urednici Nadji Roncelli

Tu je že 80. številka naše priloge. Sodelavci smo ponosni, da smo ta mladinski list pripeljali do tako častitljive starosti. Hvaležni smo vsem tistim, ki so nam predali štafetno palico, ki je bila tako polna pomembnih izkušenj in rezultatov in upamo, da bo tudi naša generacija ravno tako dobro kot prejšnje zna la preteči svoj del proge.

Kot obljubljeni, je tudi tokrat na vrsti predstavitev nove sodelavke Rasti. Čeprav se namreč že bližamo koncu šolskega oz. delovnega leta in zasluženim počitnicam, nam še ni uspelo, da bi se pogovorili z vsemi novimi prijatelji Rasti. Za to pa ni kriva lenoba, ampak pozitivno dejstvo, da je pač priliv novih moči kar zadovoljiv.

Nadja Roncelli

NADJA RONCELLI bo skupaj s Saro Trampuž letos urejala rubriko Ocene. To nalogo je sprejela, ker je eden izmed njenih najljubših konjičkov zanimanje za filme (tiste, ki jih ponuja televizija, še bolj pa one, ki si jih lahko ogledamo v kinodvoranah). Nadja stanuje pri Ferlugih, to je v vasi, ki gleda z griča naravnost na Tržaški zaliv. Ima 20 let, tudi ona je lani maturirala na slovenskem klasičnem liceju F. Prešeren. Sedaj študira na tržaški Filozofski fakulteti. Je članica Slovenskega kulturnega kluba in mladinske verske skupine župnije Svetega Jerneja na Opčinah.

Ali mladina kritično sprejema filme, ki jih dnevno predvaja TV?

Mislim, da je težko biti kritičen, ko nimaš možnosti za izbiro. Včasih si zaželim gledati film, zato prižgem televizijo, malo pobrskam po kanalih, kmalu pa spoznam, da ni programa, ki bi se ga splašalo gledati. To, kar nam je vsak dan ponujeno po televiziji, je vedno nižje vrednosti. Naj samo omenim, kako so se v zadnjih časih razpasli "demencialni" programi, v katerih pride do izraza "demencialna" komičnost. Take oddaje le potroje gledalca in ne vzbudijo v njem nikakršnega konstruktivnega odziva.

Kar se pa filmov tiče, se mi zdi zelo negativno to, da je v filmih vedno več nasilja in da se tudi jezik spušča na stopnjo neokusnosti. Večkrat sem se spraševala, če morda ne gre za kake vrste "moderne naturalizem", vendar ne verjamem, da v realnem življenju obstajajo taki nadčloveški junaki, kakršni se nam predstavljajo v filmih. Ti so absolutno dobri in popolni, nikoli nimajo dvomov in sposobni so pobiti celo vojsko hudobnežev v enem mahu. Najgrša plat te filmske filozofije pa je, da smo že navajeni na prizore nasilja, pobijan in najrazličnejših pokolov. Zaradi tega smo si ustvarili prava protitelesa in smo tako postali neobčutljivi na vse, kar se resnično hudega dogaja na tem svetu.

Treba bi bilo ustaviti to tendenco po nasilju v filmih. Strožje bi morali izbirati filme, ki jih predvajajo po televiziji in uvesti strožjo cenzuro za filme, ki jih dobimo v kinu.

Če so filmi tako nizko kvalitetni, bi lahko mladi preusmerili svoj čas v gledališče, kino, koncerte ipd. Mislim pa, da je negativna prednost televizije v tem, da nudi najbolj poceni sprostitev bodisi ekonomsko kot ker ne zahteva večje aktivnosti od gledalca.

Pravijo, da tudi zaradi TV družabno življenje propada. Se ti zdi, da to odgovorja resnici? Je s kinom kaj drugače?

Moja mama mi večkrat pripoveduje, da "ko je bila ona mlajša", so zahajali v kino, ne ozirajoč se na urnik začetka filmov; prišli so tudi sredi filma. Če niso videli začetka, so si ga ogledali v naslednji predstavi. Ker pa so večkrat dvorane bile do vrha polne, so tudi stali med celim predvajanjem filma. Mislim, da si moja generacija ne more predstavljati kaj takega. Ko televizija ni bila še tako razširjena, je kino imel drugačno vlogo od današnje: predstavljal je tudi prilžnost, da so ljudje lahko šli kam skupaj.

Televizijo lahko gledaš namreč, kadar hočeš, ob vsaki uri jo lahko prižgeš in gledaš sam; navadno pa nihče ne zahaja v kino sam.

Televizija zahteva od gledalca pasiven odnos: jo prižgeš, se vsedeš, pobrskaj po programih in lahko greš cele ure tako naprej. Če se pa odločiš, da greš v kino, si moraš najprej poiskati spremljevalca, moraš izbrati, kaj boš šel gledat – tvoja vloga je v tem primeru bolj aktivna.

Vsekakor imam boljše mnenje o kinu kot o televiziji, škoda le, da so za premiere vstopnine tako visoke, da si ne moreš privoščiti preveč pogostih obiskov v kinodvorane.

Breda Susič

Poletje v znamenju duhovnosti

● Mladinsko gibanje **SONČNA PESEM**, ki se že nekaj let trudi za oblikovanje mladih za kulturno delo in v ta namen pri Ognjišču izdaja list Sončna pesem ter prireja razna srečanja, va bi na

KULTURNO DUHOVNI TEDEN

v vasi Soča v Trenti. Teden se bo odvijal od 15. avgusta zvečer do 21. avgusta. Sestavljen bo iz treh delov, ki se bodo med seboj prepletali: iz duhovnega, ki bo nosil naslov "Stične točke med današnjo kulturo in krščanskim oznanilom" in se bo odvijal predvsem na osnovi osebnega razmišljanja ob Besedi Svetega pisma. Drugi del bodo razlage in predstavitve osebe v sodobni slovenski literaturi, ki jo bo pripravil pisatelj **Taras Kermauner**. Tretji del pa bodo večerni pogovori o oblikah našega poslanstva, o možnostih kulturnega delovanja in seveda medsebojno podarjanje kulturnih ustvaritev.

Prijave lahko pošljete na Sončno pesem (Ognjišče), Trg Revolucije 11, 66000 Koper, Slovenija, ali po telefonu 066/21057 (Mitja Katavič).

● Odbor za slovensko mladinsko pastoralo na Tržaškem prireja med poletnimi počitnicami

DUHOVNE VAJE

na katere so vabljeni mladi iz vseh tržaških župnij, ki so včlanjeni ali aktivno delujejo v raznih mladinskih organizacijah in gibanjih (SZSO, SKK itd.). Na voljo imajo več možnosti:

– **23-29 junij:** duhovne vaje za fante in dekleta (od 14. do 20. leta starosti) v Žabnicah.

– **7-10 julij:** duhovne vaje za dekleta. Prijave zbirajo šolske sestre, tel. 567851;

– **23-29 avgust:** ignacijanske duhovne vaje za mladino od 18. leta starosti dalje. Prijave zbira Giorgina Pisani, tel. 413526, do 30. junija.

III. Draga mladih – šola tretjega tisočletja

Draga mladih postajajo skoraj že tradicionalni študijski dnevi za študente, mladino in mlade izobražence, kjer se obravnavajo aktualni družbeni problemi. Prvo Drago mladih je na noge postavila slovenska tržaška mladina, drugo Medškofijski odbor za študente, tretja bo potekala pod taktirko Združenja katoliških študentov Amos. Draga mladih povezuje slovensko mladino iz zamejstva, zdomstva in Slovenije. Izobražujemo se, družimo in povezujemo ter pripravljamo na vloge, ki jih bomo kmalu odgovorno prevzeli v družbi. Takšna bo ostala tudi tretja Draga mladih.

Letos se bomo dotaknili izobraževanja, šolstva in novega načina komuniciranja med ljudmi, ki je posledica presenetljivo hitrega razvoja informatike, elektronskih medijev in telekomunikacij. Človek 21. stoletja komunicira drugače kot človek 20. stoletja. Zaradi obilice razpoložljivih informacij in načina, kako se mu le-te ponujajo, se sodobni človek drugače odloča in reagira. Temu dejstvu je treba podrediti večino procesov, v katerih človek deluje, tako tudi izobraževalnih in vzgojnih.

Ob spreminjanju družbenih sistemov, ki je specifično za družbeno preobrazbo bivših socialističnih dežel in tako tudi Slovenije, poteka prilagajanje novim okoliščinam tudi v instituciji kot je univerza – zakladnica narodovega znanja. Kako zagotoviti univerzalnost univerze kot ustanove, ki bi naj bila široko odprta za vse družbene izzive in neobreme-

njena z ideološkim pristopom k znanosti? Univerza, ki ne izobražuje samo strokovnjake, ampak jih pomaga oblikovati v celovite osebnosti tudi na duhovnem področju. Kako zagotoviti avtonomnost univerze kot ustanove, ki se zavzema za pošteno znanstveno ustvarjalno delo, ki je neodvisno od volje političnih garnitur ali vplivnih posameznikov? Kako v ta okvir vnesti tudi "neznanstveno" moralno kategorijo pri delu znanstvenikov?

Na vsa ta in še druga vprašanja bomo skušali najti odgovore na tretji Dragi mladih, ki bo potekala od 2. do 4. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu.

Še beseda o gostih tretje Drage mladih. O univerzi bo razmišljal prof. dr. Miha Tišler, rektor Univerze v Ljubljani. O vplivu računalništva, informatike, telekomunikacij in družbenih občil na sodobnega človeka bo predaval mag. Tone Levstik, ki živi na Dunaju in je ravnatelj Slovenskega doma Korotan. O vzgoji in izobraževanju bodo razmišljale tri gostje. Ga. Angelca Žerovnik je strokovna sodelavka na Pedagoškem Inštitutu pri Univerzi v Ljubljani. Ga. mag. Marta Ivašič-Kodrič je profesorica zgodovine in filozofije na Klasičnem liceju v Trstu. Gdč. Alenka Šverc je dokončala študij teologije v Mariboru in zdaj študira mladinsko pastoralo na Paški univerzi v Rimu.

Irena Krajšek

Prof. Jože Pirjevec je v SKK predaval o nacizmu.

Program tretje Drage mladih

Četrtek, 2.9.

- 16.00 do 17.00 Zbiranje
- 17.00 Predavanje mag. Toneta Levstika: Vpliv družbenih občil na zavest sodobnega človeka.
- 19.30 Večerja
- 20.30 Odrska igra Alojza Rebule Pilatova žena v izvedbi KUD-a Zadobrova.
- 22.00 Odhod v Drago, kjer bo kraj nastanitve.

Petek, 3.9.

- 8.00 Hvalnice
- 8.30 Zajtrk
- 9.00 Okrogla miza na temo vzgoje in izobraževanja. Gostje okrogle mize bodo ga. Angelca Žerovnik, ga. mag. Marta Ivašič-Kodrič in gdč. Alenka Šverc, dipl. teologinja. Uvodnim referatom sledi debata.
- 12.30 Kosilo
- 14.30 Predavanje prof. dr. Miha Tišlerja na temo avtonomnosti in univerzalnosti univerze.
- 17.00 Udeležencem bodo na izbiro dve možnosti:
 - A. Vključitev v program Drage (predavanje).
 - B. Razvedrilni program (sprehod, pogovor v skupinah, kratek izlet z osebnimi vozili, ipd.).
- 20.00 Večer s kantavtorjem

Sobota, 4.9.

- A.
 - 8.00 Zajtrk
 - 9.00 Pohod po Napoleonski poti do Proseka. Med potjo bo sv. maša.
- B.
 - 8.00 Sv. maša
 - 9.00 Zajtrk
 - 9.30 Ogled Trsta
 - 13.00 Kosilo
 - 14.00 Refleksija in zaključek.

Okvirna participacija na udeleženca bo približno 30.000 ITL. Prisrčno vabljeni! Povabite čimveč svojih prijateljev!

RAST, mladinska priloga Mladike. Pripravlja uredniški odbor mladih. Pri tej številki so sodelovali: Breda Susič, Martin in Andrej Maver, Andrej in Neva Zaghet, Irena Krajšek, Sara Brezigar, Ivan Žerjal in Darko Bradassi. Številko sta uredili Breda Susič in Neva Zaghet.

Tisk Graphart, Trst, junij 1993.
Drevored G. D'Annunzio 27/E,
Tel.040/772151

ČIKOLE ČAKOLE

– Nekateri sprašujejo, zakaj že tako dolgo ni naše rubrike v Rasti. Nikar ne skrbite, nobena cenzura nam ni zaprla ust in tudi protestnih pisem nismo dobili kakor tisti reveži, ki so si upali v vinjeti Katoliškega glasa odvzeti Kučanu avreolo... Tudi čakol ni zmanjkalo, za božjo voljo, teh je vedno še preveč, posebno zdaj, v predvolilnem času!

– No, pa pogledjmo, kaj se dogaja v predvolilni politični areni (ko bo tale Rast prišla v vaše roke, bo gotovo že povolilna)! Trenutno vodi lestvico najzanimivejših strank (vsaj za Slovence) Slovenska skupnost. Posebno shod na Borznem trgu je bil nadvse pester in zanimiv. In to skoraj gotovo prav po zaslugi tistih, ki so hoteli zgoraj omenjeni shod na eleganten način bojkotirati. Ob istem času so namreč dobile dovoljenje za shod na istem mestu kar tri skupine: družba Coop, ki je tam reklamizirala nemške prehrabene proizvode, predvsem pivo (in to tudi s precej hrupno tirolsko godbo), Slovenska skupnost, ki naj bi imela predvolilni shod (in ji je pri tem pomagal nič manj hrupen narodnozabavni ansambel Krt) ter sindikalne organizacije, ki so protestirale v senci vihrajočih rdečih zastav proti pokolu v Firencah (in si izposodile trobentača zgoraj omenjenega Krta za ganljivo izvedbo pesmi Tišina). Ni čudno, da so dobromisleči Triestini med volilnim shodom spraševali: “Cossa sse voi quei de la birra?” (Ali ste vi tisti od piva?) Vendar pa niso bili ob vljudnem pojasnilu prav nič razočarani... (reakcije so bile malo podobne tisti, ki jo ima v znani tržaški pesmi človek, ki mu v Caffè de speci postrežejo z enolončnico namesto z belo kavo... pa jo vseeno poje... “perchè jera bon” = ker je bila dobra!...)

– Nič manj slikovito ni bilo pobiranje podpisov pod peticijo za zagotovitev predstavnštva manjšine v vseh izvoljenih telesih. Prijazni Slovenci, ki so v mesecu dni podpisali kar štiri uradne izjave, so samo prestrašeno spraševali: “Je za predložitev liste? Je proti ukinitvi Inštituta za slovansko filologijo na Tržaški univerzi? Je za ukinitve davka Minimum tax? Nee?! Potem pa tega še nisem, dajte sem!” Pri tem so si vidno oddahnili in so kar radi podpisali!... Skoraj bi si upali trditi, da bodo nekaj pogrešali, če jih ne bo kmalu spet kdo zaprosil za podpis... Premišlujte, sociologi, psihologi in politiki, premišlujte!

– Mala, od vseh zapuščena stranka se je torej ognjevitost spustila v predvolilni boj, (s tem v zvezi majhen dvom: s kakšnim treningom je Jevnikar dosegel tako formo, da je bil lahko ob petih zjutraj na letališču, ves dan v

Rimu in zvečer že na predavanju v DSI?!) vendar pa je bilo treba precej natančno pogledati naš dnevnik, da si opazil kako novico o tem... Čudno, kako pa nekatere druge stranke vedno dobijo svoj prostor na soncu (oz. kar velik prostor na straneh slovenskega dnevnika). Primorski dnevnik (ali Republika ali oboje skupaj) je pač bolj kot dnevnik “vseh Slovencev” dnevnik “nekaterih Slovencev”. (Iskra docet!!!) A, katerih? Le pomislite, nekateri so tako zlobni, da natolcujejo, da gredo njegove največje simpatije stranki, v kateri ne bi smelo biti več Slovencev ... vsaj zdaj, ko so “pokončni” Slovenci v njej že vsaj tretjič najavili, da jo zapuščajo... Samo... simpatični brkač, nosilec liste, je menda Slovenec! Torej zasluži celo stran v slovenskem časopisu... ali pa nekajkrat po pol strani, lepo strateško prostorsko in časovno razporejenih...

– Manj strateško pa so razporejeni “jezikovni spodsljaji” (imenujmo jih s tem blagim imenom!) na časnikarskem oddelku naše radijske postaje (v smislu, da ti v enem samem dnevu lahko pokvarijo zajtrk, kosilo in večerjo!). Poleg tega, da je kakšna nova časnikarska moč očitno sklenila zaroto proti dvojini (dva zlikovca so po ropu pobegnili... ali: anketi dveh medijev kažejo), marsikdo ne zna več misliti v slovenščini in dobesedno prevaja iz italijanščine (npr. poročilo o umoru Italijanov v Bosni: videli so, da so se “trije tovariši pozneje zrušili” – verjetno zgrudili! in da “jih uradno dajejo za pogrešane”!! Vse to med 30.5. in 1.6. zjutraj!) Nekateri pravijo, da je slovenščina v našem kulturnem prostoru mučenica... To radi verjamemo. Malo težje je bilo verjeti, da bodo člani Kluba prijateljstva šli na izlet po poti mučencev sv. Cirila in Metoda. Tokrat nas je dvoma, če sta bila sveti Ciril in Metod res mučenca ali pa sta onadva koga mučila, rešil prav toliko obrekovani Primorski dnevnik, ki je pravilno zapisal, da bodo člani omenjenega kluba šli po poti UČENCEV, ne pa mučencev Svetih bratov!

– Pa še kratka (in tokrat ne ironična) čakola! Če se je kdo spraševal, če je tista Valentina Destri, ki jo je doletela imenitna čast, da je dobila prvo nagrado na natečaju Banfield (in je torej premagala svoje sovrstnike Italijane s sestavkom v italijanščini), ista oseba, ki je bila nagrajena za svoj literarni prispevek (napisan v lepi slovenščini!) tudi na natečaju Slovenskega kulturnega kluba, ga lahko zadovoljimo s pozitivnim odgovorom! (Nekaj njenih prispevkov smo že objavili tudi v Rasti!) Potem pa naj kdo reče, da nismo od sile, če to hočemo!!

Tržaška glasbena skupina Gwenc'Hlan

Tokrat imamo v gosteh mladega Slovenca, člana tržaške glasbene skupine Gwenc'Hlan, ki izvaja keltske melodije. Pustimo, da nam kar on pove kaj o sebi.

Imenujem se *Mojmir Kokorovec*, imam 24 let in sem kitarist pri glasbeni skupini Gwenc'Hlan. Ukvarjam pa se še z drugimi stvarmi: študiram arhitekturo v Benetkah, igram hokej pri ŠD Polet ter vadim otroke v umetnostnem koltalkanju, vedno pri Poletu. Svoj čas sem tudi študiral oboo, nato pa sem se posvetil akustični kitari in se je naučil sam.

Kako je nastala skupina, pri kateri igraš?

Ne vem točno kako, ker obstaja že kakih osem let, sam pa sem pristopil šele lani. Ustanovila sta jo pevec Michele Veronese in njegov prijatelj Marco Atti. Trenutno smo trije: Michele Veronese, Marco 'Pid' Atti in jaz; ob priliki večjih koncertov sodelujeta z nami tudi bobnar in basist. Smo pa edina skupina v Italiji, ki izvaja tovrstno glasbo, verjetno pa smo tudi v Evropi edini, ki izvajajo bretonsko glasbo izven Bretanje same; škoda, ker se z bretonsko glasbo dá marsikaj ustvariti, medtem ko so irske melodije bolj monotone.

Obvezno vprašanje: kaj sploh pomeni Gwenc'Hlan?

Tako je bilo ime zadnjemu keltskemu druidu, o katerem se je ohranilo več podatkov.

Povedal si, da nisi bil med ustanovitelji skupine: kako je torej prišlo do tega, da si pristopil?

Po pravici povedano, smo se spoznali v neki pivnici: potrebovali so kitarista in so me vprašali, če bi rad igral z njimi. Prej pa nismo imeli sploh nobenega stika. Zanimivo je, da nismo niti iste starosti, saj sem jaz najmlajši: ostala dva sta namreč stara 29 oz. 26 let.

Vi izvajate keltsko glasbo. Kako je sploh prišlo do te odločitve?

To je čudna izbira, res. Kako je do tega prišlo? Ne vem. Vsi pa nam stalno postavljajo isto vprašanje, mi pa običajno trdimo, da smo kot otroci vneto spremljali Asterixove dogodivščine (Asterix je član galskega plemena, protagonist serije francoskih risank, v katerih nastopajo tudi Cezar, druidi itd. – op. ur.) in se tako začeli zanimati za keltsko folkloro...

Kdo so vaši vzori? Morda irska skupina The Clannad in pevka Enya, ki izvajata podobno glasbo in imata precejšen uspeh v Evropi?

Nimamo posebnih vzorov, saj skušamo igrati čimbolj izvorno. Naš tip glasbe se tudi oddaljuje od izvajanja pevcev, ki si jih omenila, ker so se oni podredili zahtevam trga: skratka, so preveč komercialni. Poleg tega smo se mi pred kratkim odločili, da nekoliko opustimo tradicijo keltske glasbe in vanjo vnesemo nekaj modernejših prijemov. Doslej smo s tem imeli srečno roko: videli bomo, kako bo v bodoče.

Kje si sam prvič igral s skupino?

Imel sem srečo, ker sem prvič nastopal lani v Franciji, v mestu Belfort, kjer smo imeli tri koncerte; prvih osem let so si ostali člani s težavo utirali pot v glasbenem svetu, jaz pa sem pristopil v času, ko je skupina bila nekako že uveljavljena.

Imate managerja, ki se ukvarja s povabili, skratka z organizacijo?

Ne, vse imamo v rokah mi, oz. Michele Veronese, naš kontrabasist, ki se sicer ukvarja samo z glasbo. Običajno nas kontaktirajo razne organizacije v Sloveniji, Italiji, Franciji, Nemčiji itd.

Ste pa res uspešna skupina...

Velik uspeh imamo predvsem v Franciji, kjer nas ob vsakem koncertu posluša dva-tri tisoč ljudi; treba pa je pripomniti, da imajo v Franciji zelo dober pristop do folka (isto npr. tudi v Slo-

veniji in Španiji). Do tega pa ne prihaja v Italiji, kjer ni tako pozitivnega odnosa do folklorne... Ne, počakaj, v Trstu se je nekaj podobnega zgodilo zadnjič (zadnji teden v maju – op.ur.), ko so poslušalci do zadnjega kotička napolnili dvorano gledališča Silvio Pellico. To je bilo res veliko presenečenje za nas.

Potrebujete posebne instrumente za keltsko glasbo?

Jaz igram samo akustično kitaro, Michele pa igra violino, bombardin, buzuki in keltsko harfo, ki je manjša od običajne harfe; 'Pid' igra dude, vse razne vrste flavte in harmoniko. Poleg tega sta tu seveda še bobnar in basist. Michele je že večkrat potoval po Irski, kjer si je nabavil del glasbil, druge pa so člani kupili v Bretanji. Vsi instrumenti so namreč originalni.

V katerem jeziku požete in kdo piše besedila pesmi?

Irske pesmi pojemo v angleščini, bretonske pa v bretonščini. Michele dobro obvlada bretonščino, jaz pa se za silo naučim le svoje besedilo, ker jezika ne poznam (po pravici povedano poznam le nemščino, ki mi sedaj ne služi veliko); bretonska izgovorjava pa tudi ni tako nemogoča.

Besedila so tradicionalna: v glavnem nam jih posredujejo prijatelji iz Bretanje, tu pa je še obsežna zbirka, ki jo je pred leti oskrbel Michele.

Jutri (29.V. – op. ur.) odpotujete na turnejo v Francijo, kajne?

6

Člana skupine Gwenc'Hlan

Ja, gremo na Sever, v Belfort, kjer bomo ostali do srede drugega tedna. Povabila nas je mestna uprava, ki organizira manjši festival take glasbe.

Turneje pa niso nobena novost za našo skupino: od vsega začetka so člani gostovali v Berlinu, Angliji, Bretanji, Švici, Franciji.

Ste kdaj imeli težave s stroški?

Mestne uprave navadno nimajo večje finančne zmogljivosti za tovrstne nastope; do težav najpogosteje pride v Italiji, kjer tudi organizacija običajno ni najboljša.

Z našimi dohodki pa je tako, da skoraj 60% vsega porabimo za plačevanje raznih davkov v Italiji.

Kako ocenjuješ tržaško mladinsko glasbeno sceno?

V Trstu ni veliko možnosti za mlade glasbenike, poleg tega so si vsi preveč podobni, medtem ko imam vtis, da občinstvo pričakuje nekaj novega tudi na glasbenem področju. Vsekakor brez trdnih vezi z večjimi producenti ni uspeha.

Kaj navadno poslušas, mislim, kateri tip glasbe?

Na območju klasične glasbe mi je od nekdaj zelo všeč skladatelj Šoštakovič; drugače rad prisluhnem vsem zvrstem od jazza do rocka (Nirvana, Red hot chili peppers, Bruce Springsteen, Prince...).

Ste kot skupina že izdali kako ploščo ali kaseto? Kje se jih da kupiti?

Doslej je grupa izdala tri kasete ter snemala en CD, ki pa ni še naprodaj. Za prijatelje smo dalje posneli kaseto s koncerta, konec leta pa se nameravamo posvetiti snemanju CD-ja z novimi pesmimi, ker zglada, da bi ga v Franciji radi imeli.

Kar se prodaje tiče, naših kaset ni v trgovinah, zato je najbolje, da se morbitni kupci omejo na našega tehnika Fabia Veroneseja (Ul. Catullo 2/A, Trst).

Načrti za prihodnost?

Še naprej bi radi ustvarjali glasbo, ki bi bila izvorna in všeč. In seveda bi radi nadaljevali s turnejami: letos bomo verjetno dvakrat nastopili v Ljubljani, poleti ponovno v Trstu, konec poletja v Portorožu, oktobra pa verjetno zopet v Franciji. Morda bo še kaj, bomo videli... Sam pa bi rad nadaljeval s svojim udejstvovanjem na glasbeni sceni: z dobrim kontraktom in zagotovljenimi dohodki je to res krasno življenje! Lahko pa bi tudi poskrbel za presenečenje, ki ga že nekaj časa načrtujem...

Hvala lepa za pogovor: želimo vam še veliko uspehov!

S to številko Rasti začinjamo novo rubriko, ki bo predvidoma v vsaki drugi številki in jo ureja Darko Bradassi. Bralce vabimo, da pišejo grafologu. Treba je le, da napišejo karkoli na velik list brez črt (napolnijo naj celo stran). List naj pošljejo na naslov: Grafološka rubrika – Rast, Mladika, ul. Donizetti 3, 34133 Trst.

NEVA:

Ja tie jo: kak izmed
sodelavcev klasti ipne slobi pu-
briko, amfak n' gile od časa

Po primerjavi s tvojo pisavo, ki sem jo pregledal pred, menda, že 6 leti in ki se je vsekakor dobro spomnim, je očitno, da se je v tem obdobju tvoja osebnost še dosti razvila in utrdila. Še vedno so sicer razvidne tedanje glavne značilnosti tvojega značaja, in sicer do brota, občutljivost in prijaznost, vendar nisi več toliko "zasanjana", v vsakdanjem življenju si bolj konkretna. Mislim tudi, da si našla boljše notranje ureditev in da si bolj determinirana in energična. Še vedno ljubiš, kar je lepega, in to v vseh oblikah: v tebi je namreč prisoten nek umetniški čut. Plašnost pa te včasih ovira v odnosih z drugimi, zdi se mi, da te včasih nekoliko omejuje: to se pozna predvsem v obliki precej pogostih trenutkov zaprtosti. Sicer pa ... v današnjem svetu je to vse prej kot negativna lastnost.

ANDREJ:

Ne izboljšam svojih materialnih
dobroto duha in srca. Razdeliti bi
česar misli da se v svojih letih ni
mno poslušati druge, ki pa ni...

"Dober kot kruh" bi lahko rekel grafolog ob analizi pisave. Dobrota in tankočutnost izstopata, ti pa si poleg tega še refleksiven in izrazit analitik, reklo bi se tudi, da dobro razumeš bližnjega. Če se ne motim, si se odločil za študij psihologije: če je res, je to prav posrečena izbira! Rad bi bil bolj živahen, vendar si mirnega značaja in se dobro počutiš tudi sam. Večkrat sanjaš, veliko pozornost posvečaš duhovnim vrednotam. Zanimivo, da večkrat odklanjaš stik z ostalimi oz. družbo, kar bi lahko delno bilo v nasprotju s tistim, kar sem prej napisal. Mislim pa, da je to odvisno predvsem od tvoje "intelektualnosti" (v dobrem pomenu besede) in stalne refleksivnosti: tudi sam se ne dolgočasiš. Svetujem ti, da se včasih bolj sprostiš in odpreš prijateljem.

Draga ADAN, tvoja pisava je, kljub mladim letom, odraz zrele osebnosti. Predvsem sem opazil precejšnjo odločnost in dinamičnost, ki nedvomno zelo dobro vplivata na tvojo analitično

ponočno hude, je bilo veliko namer in profesorov
fobnih in hudo preloženih. Tudi jaz sem bil
med njimi. Zgledalo sem več in poudariti in to

inteligenco. Skleпам, da ti zato bolj ležijo znanstvene vede oz. tvoj način študija in do jemanja sta bolj analitična in zato bolj primerna npr. za matematiko, fiziko, kemijo itd. Včasih si nekoliko razdvojena. Nagnjena si namreč stiku z ljudmi in odprtosti, vendar se nekoliko sramuješ in skrivaš. Predvsem je zate pomembno, da prebiješ začetni strah, nato postaneš bolj samozavestna in družabna. Rekel bi tudi, da si marljiva in da ne poznaš lenobe. Priprčan sem, da dobro uspevaš v šoli, to tudi zaradi trme in vztrajnosti. Med drugim si precej zvita in ... se zabavaš, ko zbadaš ostale.

NADJA:

Malu ga je klasika ter se napoti ba do
Taj je obil par tolarjev, cui platua se
svet vesni so upošlebi kurenta na vo

Tvoja pisava, draga Nadja, je precej tipična za najstnice. Ni še prav popolnoma osebna, saj je še zelo podobna šolskemu modelu. Si dobro dekle, čustveno, romantično; pripravljena si pomagati vsakomur in si zato tudi priljubljena. Nisi vsiljiva, si skromna, popustljiva, morda nekoliko premalo ambiciozna. Opažam, da nimaš veliko zaupanja vase in kaj kmalu obupaš. Zaupanje v lastne moči lahko gradimo iz dneva v dan! Predvsem se moraš nekoliko potruditi, da postaneš večji optimist: tako si boš pridobila še dodaten ugled med prijatelji in znanci. Odpovedati pa se boš morala tistemu kančku lenobe, ki te včasih spremlja in malo zaustavlja. Pri študiju imam vtis, da ti največje težave povzročajo koncentracija: z dobro voljo lahko rešiš tudi ta problem.

Boris Pahor in kritika (4)

S tem je polemika za nekaj let utihnila, imela pa je posledice tako za Kocbeka kot za Pahorja. Kocbek je moral odstopiti z vseh političnih funkcij, za deset let pa se je moral tudi odpovedati vsakemu javnemu delovanju. Na Pahorja seveda niso izvajali takega pritiska, ker je živel v Trstu, znašel pa se je na seznamu nepriljubljenih kulturnikov, tako da njegova dela niso imela dosti odmeva v Sloveniji, pa tudi v zamejstvu ne pretiranega. "Politično in materialno samosvoj oblastni forum" (kot je Pahor imenoval SKGZ), ki se je proglašal za predstavnika vseh Slovencev v zamejstvu, je v svoji politiki zvesto sledil naročilom iz Ljubljane. Zato nista ne organizacija ne njeno glasilo Primorski dnevnik posvetila Pahorju tiste pozornosti in priznanja, ki bi si ju zaslužili.

Pahor je nadaljeval svoje publicistično delo proti totalitarnemu sistemu, ki je zavaldal v Sloveniji po vojni in ki ga je bilo čutiti tudi v zamejstvu. Prizadeval si je, da bi tudi v Sloveniji zaživel demokracija, svoboda in pluralizem in da bi se v zamejstvu uspešneje borili proti asimilaciji. Zato je začel l. 1966 izdajati revijo Zaliv, ki je v letih izhajanja (zadnja številka je izšla leta 1990) odigrala izredno pomembno vlogo v tukajšnjem prostoru. Revija se je ukvarjala predvsem z narodnostnim vprašanjem tukajšnje manjšine in celotnega slovenskega naroda ter z ogroženimi etničnimi skupnostmi v Evropi, dotaknila pa se je tudi medvojnih in povojnih dogodkov v Sloveniji. Pahor je bil prepričan, "da bo šlo slovenstvo v pogubo, če se slovenski ljudje ne odločijo za samobitnost in za suverenost."¹⁹ Zdelo se mu je absurdno, "da bi drugi krojili usodo Slovencev na podlagi nekega utopističnega univerzalizma, ali še konkretnje, na podlagi nekega neživiljenjskega jugoslavizma."²⁰ Zaradi takih pozicij in zaradi polemičnih napadov na Kardelja in na vodilne osebnosti tedanje politične garniture Zaliv ni smel v Slovenijo.

Pahor pa ni bil kritičen le do matice, ampak tudi do levičarskega vodstva zamejskih Slovencev, ki je ves čas sekundiralo politiki matične Slovenije. Zato tudi za mejo nisi smel biti "nacionalist", ampak si moral sprejeti tezo o slovensko-italijanskem bratstvu. Ta absurd se je še potencial, ko je matično

vodstvo poslalo slovenske ljudi v Trstu in Gorici v italijanske levičarske stranke. Za Pahorja je bila to usodna napaka zamejskih Slovencev v boju za lastne pravice, da je bilo vse osredotočeno na proletariat, medtem ko je prav slovensko malomeščanstvo rešilo slovenski Trst, ko se je vpletlo v boj z italijansko buržuazijo. Slovenci so bili spet pahnjeni tja, od koder so se komaj rešili, in Italijani so jih zopet lahko imeli le za proletariat.²¹ Prav tako je bil Pahor kritičen do Primorskega dnevnika, ki ga je dosledno ignoriral (kakor tudi del tukajšnjega slovenskega prebivalstva).

Leta 1969 je v založbi Zaliva izšel izbor Pahorjevih glos in polemičnih spisov Odisej ob jamboru. Pahor si je izbral kot moto knjižice Kosovelove besede: "Ne morem priznati absolutno nobene diktature." V uvodu v knjižico avtor izraža nekatere skoraj preroške misli: "Narodno občestvo je še zmeraj najbolj žlahtna domovina človekovega srca in bo tudi v prihodnosti plemenita vrednost njenega bistva ostala ista. Majhen narod pa, ki je med drugim zelo kasno odkril svojo zamočano osebnost, bo šele v nadaljnjem razvoju človeške družbe lahko zavesten soustvarjalec v pestrem sožitju avtonomnih etnij in naša neugodovinskost bo prerasla v dragoceno človekovo bogastvo. Za to pa mora narod najprej uresničiti svojo samobitnost, ki jo doseže takrat, ko narodni osebke tako formalno kot stvarno v politiki in gospodarstvu suvereno ukrepa. Ni dvoma, da samo politično suveren narod lahko učinkovito skrbi za usodo odsekanih delov narodovega organizma."²² To knjigo so tedaj v Sloveniji ocenili za "problematično", zato so jo prepovedali in je vse do danes v Sloveniji ni mogoče dobiti. Posamezni izvodi in prepisi pa so le krožili med intelektualci. Bila je ena najbolj pogumnih in, danes bi rekli, celo vizionarnih knjig na Slovenskem v zadnjih desetletjih. To vizionarstvo pa je izhajalo iz Pahorjevega prepričanja, da morajo doseči jezikovne in narodne skupnosti svoj preporod.

Pahorjevi odnosi s slovenskimi oblastmi so se zaostriili leta 1975. Ob Kocbekovi 70-letnici je hotel Pahor izdati brošuro, ki bi počastila ta jubilej. Nastala je brošura Edvard Kocbek – prič-

valec našega časa. V njej je Pahor ponovno objavil prvo kritiko Straha in poguma, odprta pisma, ki jih ni bilo mogoče objaviti, in esej Svobodna polemika. Rebula je objavil pogobljeno študijo o Kocbekovi Listini. Najpomembnejši del brošure pa predstavlja intervju s Kocbekom. Ta se razumljivo dalj časa ni mogel odločiti za intervju, saj se je zavedal, da bodo njegovi odgovori glede nekaterih ključnih vprašanj o medvojni in povojni zgodovini sprožili plaz kritik in napadov nanj. Končno se je odločil, a ni odgovoril na Pahorjeva vprašanja, ampak si je vprašanja zastavil sam. Obravnaval je tudi pekoč problem Dolomitske izjave, ko je OF prenehala biti koalicija in se spremenila v partijsko politično gibanje. Predvsem pa je spregovoril o do tedaj zamočlanem pokolu vrnjenih domobrancev. Ljubljanske oblasti so reagirale, še preden je brošura izšla, in so skušale z raznimi pritiski preprečiti izdajo. Ko pa je brošura kljub temu izšla, je slovenska oblast ukrepala bolj konkretno. Ko je poskusil iti v Slovenijo, je moral Pahor prestatu hudo zaslišanje, sledila pa je enoletna prepoved potovanja v Jugoslavijo. Tudi Rebulo in druge podpisnike brošure so na meji pregledovali in zasliševali. Slovenski tisk, vključno s Primorskim dnevnikom, je začel z napadi na Kocbeka in Pahorja. Slovenska oblast je hitela demantirati Kocbekove izjave, pa tudi z obtožbami in zmerjanjem. Vse zaplete v zvezi z izdajo brošure od zamisli do nastanka, tiska in izida knjižice ter še vse odmeve nanjo je Pahor opisal v knjigi Ta ocean strašno odprt.

Dogodki iz leta 1975 so negativno vplivali tudi na Pahorjevo pisateljsko delo. Tistega leta bi namreč moral iziti pri Državni založbi Slovenije roman Zatemnitev, a je bila objava preklicana. Zato je izšel v založbi Zaliv in seveda ni doživel tistega odmeva, ki bi ga imel na slovenskem knjižnem trgu. Iz istih razlogov je padel v vodo tudi prevod romana Onkraj pekla so ljudje v srbščino.

(konec prihodnjic)

19) Primorske novice, 8.1.1991

20) Primorske novice, 8.1.1991

21) Pogovor z Borisom Pahorjem v Društvu slovenskih izobražencev, Trst, 16.3.1992; Primorske novice, 10.11.1989

22) B. Pahor: Odisej ob jamboru, Zaliv, Trst, 1969

Aktualna tematika: SOS

Pogovor I.

On, Slovenec: "Per la maturità ho deciso di scegliere la letteratura italiana." (Za maturo bom izbral italijansko slovstvo.)

Ona, Italijanka: "Perchè non quella slovena? Per te sarà sicuramente molto più facile parlare della letteratura slovena, la conosci sicuramente meglio." (Zakaj pa ne slovenskega? Slednje je zate verjetno veliko lažje, saj ga poznaš gotovo bolje.)

On, Slovenec: "No, conosco molto meglio quella italiana... e poi la preferisco: di letteratura slovena ce n'è molto poca e non saprei cosa dire." (Ne, bolje poznam italijansko in mi je tudi bolj všeč. Slovenske literature, namreč, ni veliko.)

Pogovor II.

Ona, Italijanka: "Ma voi, a scuola, studiate anche la letteratura slovena?" (Ali se vi v šoli učite tudi slovensko literaturo?)

Ona, Slovenka: "Sì, però non in modo così approfondito." (Ja, vendar ne tako poglobljeno.)

Ona, Italijanka: "Come mai?" (Kako to?)

On, Slovenec: "La letteratura slovena non è così vasta come quella italiana..." (Slovenska literatura ni tako obširna kot italijanska.)

Ona, Slovenka: "Sì, ci sono soltanto quei quattro autori, i più noti, e basta." (Ja, imamo skromno število avtorjev, najbolj znanih, in to je vse.)

On, Slovenec: "Cioè, in pratica, non c'è molto da sapere." (Praktično, vsega ni veliko.)

Ali je mogoče, da imajo dijaki slovenskih šol tako slabo mnenje o slovenski literaturi? Ne razumem, kako lahko slovenski dijaki predstavijo vrstnikom druge narodnosti literaturo svojega materinega jezika kot manjvredno, kot t.i. literaturo B-kategorije. Ali je mogoče, da ti isti dijaki redno sodelujejo na vseh mogočih manifestacijah proti rasizmu, fašizmu in drugim desničarsko-usmerjenim ideologijam?

Seveda, je mogoče. Še več: to je le običaj. Samoumevno je, da moramo slovenski dijaki prispevati k boju za enakopravnost narodov, jezikov, etničnih in verskih skupnosti: če se v avtobusu pojavi stara ženica, ki dokaj neprijetno govori o Slovencih, jo moramo nemudoma ustaviti in vročekrvneže, ki radi izustijo Slavi-ščavi, je treba takoj utišati...

Na prvi pogled je vse v redu, toda (kot pravi tudi pregovor) ni zlato vse, kar se sveti: jezik dijakov, njihov žargon nista ničemeru podobna. Definirala bi ju kot mešanico slovenskega primorskega ter italijanskega tržaškega narečja, obogateno s kalki. V normi je že, da se slovenski dijaki med seboj pogovarjajo v italijanščini in, kakorkoli je že, so prepričani, da je njihov žargon neprimerno boljši od "full-dobrega, super, prima" ljubljanskega narečja...

Nič globlje ne spoštujejo slovenske literature: italijanskim vrstnikom namreč razlagajo, da je slovenska literatura manjvredna, ne pa enakovredna vsem drugim. Verjetno imajo ti učenci, ne glede na to, da so odličnjaki v slovenščini, precej omejeno znanje slovenske literature, sicer si tega ne bi upali trditi: glede na to, da je slovenska literatura ena izmed najmlajših v Evropi, in glede na to, da smo Slovenci tako maloštevilen narod, je naša literatura zelo bogata in raznolika. Poleg Cankarja, Prešerna, Župančiča in Finžgarja imamo Slovenci še ogromno drugih pisateljev in pesnikov. Očitno je, da nekateri dijaki tega ne vedo. Vprašanje je: "Ali je naš šolski sistem res tako pomanjkljiv, da si dijak ne more pridobiti niti nekaj splošne kulture?"

Vsak naj si razmišljanje razlaga, kot sam hoče, a jaz mislim, da pogovora resnično pričata o hudi situaciji med našimi dijaki.

Sara Brezigar

Psihozanimivosti

Posameznik v večji skupini izgubi svojo lastno identiteto, saj stopi v ospredje skupina sama z vsemi svojimi značilnostmi. (Le Bon)

Ko človek postane del skupine, ne misli več nase, pač pa je njegova pozornost usmerjena k zunanjim dogodkom. (Diener)

Človek doživi radikalne spremembe (npr. v obnašanju), ko stopi v novo družbo, obenem pa se mora tudi družba prilagoditi novemu članu. (Moreland in Levine)

Novi člani neke skupine se sprva najraje pogovarjajo s tistimi, ki se nahajajo v njihovem istem položaju, šele kasneje se približajo starešinam. (Moreland)

Novinci morajo večkrat prestatiti težke preizkušnje, ko postanejo del neke skupine; čeprav zveni čudno, so raziskovalci ugotovili, da je novim članom veliko bolj všeč skupina, h kateri pripadajo, če je začetna preizkušnja zelo težka in naporna; torej, čim težja je začetna preizkušnja, tem bolj bodo novi člani navdušeni nad svojo skupino. (Aronson in Mills)

Usoda vsakega posameznega člana je odvisna od usode celotne skupine. (Lewin)

Otroci treh do štirih let (ko vstopijo v vrtec) največkrat samo opazujejo ostale, ki se igrajo. (McGrew)

Andrej Zaghet

Tako smo se zbirali v Peterlinovi dvorani do poletja – zdaj smo na zaslužnih počitnicah.